

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради
Кременецької обласної
гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

(протокол № 6 від 29.02.2023р).

Голова м.с. М.С. Курач

Введено в дію наказом ректора
№ 19-Рк від 24.02 2023 р.

Ректор А.М. Ломакович

Юрисконсульт

Ф.Г. Поліщук

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ У ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ
КРЕМЕНЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ
ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про проведення практики у Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07. 2014 р., Закону України «Про фахову передвищу освіту» № 2745-VIII від 06.06.2019 р.; Положення про проведення практики студентів ВНЗ України від 08.04.1993 № 93 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 351 від 20.12.1994 р.); листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів»; Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» № 1013/2005 від 04.07.2005 р.; рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році.

1.2. Практична підготовка здійснюється відповідно до законодавства, в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладачів циклових комісій та фахівця від баз практики.

1.3. Організація практичної підготовки у Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (далі – Коледж) регламентується даним Положенням.

1.4. У положенні розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків усіх видів практики здобувачів фахової вищої освіти усіх спеціальностей у Коледжі.

1.5. Коледж розробляє і затверджує документи, що регламентують організацію практичного навчання здобувачів фахової вищої освіти з урахуванням специфіки їх підготовки.

1.6. Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом ректора Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (далі – Академія) за поданням директора Коледжу.

II. МЕТА, ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

2.1. Практика здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу є невід'ємною складовою освітньої програми підготовки фахівців. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами фахової передвищої освіти за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь за відповідною спеціальністю.

2.2. Метою практики є оволодіння здобувачами фахової передвищої освіти сучасними методами, формами організації праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних у Коледжі знань, професійних умінь, навичок і компетентностей для прийняття самостійних рішень у конкретних умовах роботи; сприяння підготовці фахівців, які були б

спроможними самостійно реалізовувати освітні, виховні та інші завдання в процесі здійснення професійної діяльності у галузі діяльності відповідно до здобутої кваліфікації; оволодіння сучасними методами і формами діяльності, новими прогресивними технологіями; виховання потреби систематично поновлювати свої знання для підтримання власної конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

2.3. Практика здобувачів фахової передвищої освіти передбачає безперервність і послідовність її проведення при одержанні практичних знань і вмінь відповідно до освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

2.4. Види, обсяги та терміни практик визначаються освітньою програмою підготовки фахівців, що відображається відповідно у навчальних планах і графіках навчального процесу. Зміст практики визначається її програмою.

2.5. Залежно від мети та завдань визначають такі види практики:

– **навчальна** (художньо-творча практика (пленер), технологічна практика (з удосконалення навиків), практика з виховної роботи, зимовий та літній табірний збір);

– **виробнича** (педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах, літня педагогічна практика, пробні уроки в закладах загальної середньої освіти, навчально-педагогічна практика в групах раннього та дошкільного віку, переддипломна педагогічна практика, практика зі спеціалізації).

2.6. Завдання навчальної практики – ознайомити здобувачів фахової передвищої освіти зі специфікою майбутньої професії, сформувати первинні професійні уміння, навички, компетентності із дисциплін загальної та професійної підготовки. Навчальна практика здобувачів фахової передвищої освіти залежно від спеціальності проводиться в структурних підрозділах Коледжу (лабораторії, кабінети, навчально-виробничі майстерні тощо), в організаціях, на підприємствах відповідного профілю на основі договорів з базами практики, а також може проходити за розробленими маршрутами у вигляді екскурсій, експедицій на території України з подальшою обробкою результатів у структурних підрозділах Коледжу.

2.6.1. **Художньо-творча практика (пленер)** має на меті удосконалення навиків малюнку та живопису і декоративно-прикладної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). В процесі пленерної практики здобувачі фахової передвищої освіти засвоюють практичні навички малювання та живопису з натури рослин, дерев, архітектурних споруд, пейзажів, декоративного оздоблення предметів ужиткового характеру, декоративно-оформлювального оздоблення стендів, навчальних кабінетів, створення таблиць, навчальних посібників тощо.

2.6.2. **Технологічна практика (з удосконалення навиків)** проводиться для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології). Її завдання – вдосконалення практичних умінь та навичок з обробки матеріалів майбутніх вчителів технологій, сформованих на практичних заняттях в навчальних майстернях. Метою практики є розвиток творчого мислення та конструкторських здібностей,

підготовка до самостійного планування, підбору об'єктів праці та проведення занять з використанням обробки матеріалів у закладах загальної середньої освіти.

2.6.3. Головною метою **практики з виховної роботи** є підготовка спеціаліста, який міг би самостійно реалізовувати виховні завдання, пов'язані із формуванням особистості майбутнього громадянина незалежної України, що має почуття власної гідності, свідомо ставиться до обов'язків, прав і свобод людини і громадянина.

Важливість суспільної ролі вчителя зумовлюється тим, що освіта є соціальним інститутом, через який проходить кожна людина, набуваючи при цьому рис особистості, фахівця. Професійна діяльність вчителя складна і багатогранна. Він виконує функції вихователя підростаючого покоління, організовує навчальну та позаурочну діяльність учнів. Вчитель постійно зустрічається з різноманітними педагогічними ситуаціями, коли від нього вимагається вміння самостійно приймати рішення, організовувати виховний процес у дитячому колективі на основі співробітництва, співтворчості і співдіяльності. Основне призначення учителя зумовлене сучасними завданнями суспільства – максимальний розвиток кожної дитини, збереження її неповторності, розкриття її потенційних талантів і створення умов для гармонійного вдосконалення.

2.6.4. **Зимовий та літній табірний збір** проводиться для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) та має на меті удосконалення навиків організації та установки табору, підвищення рівня фізичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, удосконалення навичок, пов'язаних із зимовими та літніми видами спорту.

2.7. Метою **виробничої практики** є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами фахової передвищої освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі з виробничим процесом, відпрацювання вмінь і навичок зі спеціальності. Вона передбачає безпосереднє здійснення педагогічної діяльності з дітьми різних вікових груп.

Виробнича практика є важливою частиною освітнього процесу, в ході якого проходить безпосереднє поєднання і реалізація теоретичних знань, що отримують здобувачі фахової передвищої освіти на заняттях, з їх практичною діяльністю в якості педагогів. Мета виробничої практики полягає у набутті здобувачами фахової передвищої освіти практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, готовності до використання сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, досвіду застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, приймати самостійні рішення під час конкретної роботи в реальних для професійної діяльності умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності

2.7.1. **Педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах** проводиться в літніх оздоровчих закладах. Тривалість практики становить 3 тижні. Під час цієї практики здобувачі фахової передвищої освіти набувають досвіду

організації самостійного життя і діяльності дитячого і юнацького колективів у літній період, беруть участь в організації відпочинку, навчально-виховної роботи та оздоровлення дітей.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які, відповідно до вимог стаціонарних таборів, пройшли конкурсний відбір та направляються для проходження практики до завершення навчального семестру, отримують дозвіл надстрокове складання сесії.

2.7.2. Виробнича практика **пробні уроки в закладах загальної середньої освіти** передбачає залучення здобувачів фахової передвищої освіти до виконання конкретних завдань школи, класу, ознайомлення з діяльністю класного керівника, системою роботи школи вивчення учнів і колективу класу, участі в поточній навчально-виховній роботі вчителя і класного керівника. Вона є підготовчою до суто педагогічної практики.

Програми даної практики розробляються відповідно до фахових дисциплін, які передбачені навчальними планами кожної спеціальності.

Впродовж даної практики здобувачі фахової передвищої освіти спостерігають показові уроки та вправляються в проведенні пробних уроків із конкретних фахових дисциплін.

2.7.3. **Навчально-педагогічна практика в групах дітей раннього та дошкільного віку** є важливою складовою частиною підготовки фахівця у галузі дошкільної освіти. Засвоєння здобувачами фахової передвищої освіти дошкільної педагогіки, методик дошкільної освіти не може бути повним без вивчення ними педагогічних закономірностей розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку у сім'ї та закладах дошкільної освіти. Знання про особливості психічного розвитку дитини у перші роки життя важливі для розуміння здобувачами фахової передвищої освіти наступних змін в розвитку психіки та особистості дитини, забезпечення наступності у її вихованні та навчанні. Метою даної практики є підготовка здобувачів фахової передвищої освіти до виконання функцій вихователя дітей дошкільного віку, формування вмінь проведення системи навчально-виховної роботи з дітьми, розвиток творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

2.7.4. **Літня педагогічна практика** для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта проводиться в закладах дошкільної освіти в літній період. Під час практики продовжується формування у майбутніх вихователів професійних умінь і навичок, компетентностей, необхідних для самостійного вирішення педагогічних завдань в умовах реального навчально-виховного процесу, розвиток потреби систематичного професійного самовдосконалення. Діяльність здобувачів фахової передвищої освіти під час літньої педагогічної практики у закладах дошкільної освіти максимально наближена до реальної професійної діяльності. Вони працюють на посаді вихователя і проводять усі види роботи, які входять у коло його обов'язків літній період.

2.7.5. **Переддипломна педагогічна практика** є невід'ємною частиною підготовки до професійної діяльності майбутніх висококваліфікованих фахівців, які здобувають освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший

бакалавр». Умовою успішного проходження цієї практики є опанування здобувачами фахової передвищої освіти змісту фундаментальних дисциплін, методики їх викладання, основ педагогіки для викладання відповідних дисциплін у закладах дошкільної та загальної середньої освіти. Під час переддипломної практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, формується фактичний матеріал для виконання курсових робіт, або складання підсумкової атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

2.7.5.1. Метою переддипломної педагогічної практики є розвиток у здобувачів фахової передвищої освіти вміння здійснювати освітній процес відповідно до фахової підготовки в закладах дошкільної або загальної середньої освіти на базі компетенції та знань з основ теорії і методики, педагогіки і психології; уміння поєднувати теоретичні знання з методики навчання з практичною діяльністю навчання і виховання дітей дошкільного та шкільного віку; забезпечення практичного пізнання здобувачами закономірностей професійної діяльності й оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу; виховання у здобувачів потреби систематично збагачувати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці.

Діяльність здобувачів фахової передвищої освіти під час переддипломної педагогічної практики максимально наближена до реальної професійної діяльності.

2.7.5.2. Переддипломну педагогічну практику здобувачі фахової передвищої проходять на випускних курсах, яка передбачена навчальними планами на IV курсі у VIII семестрі і триває 6 тижнів.

2.7.6. **Практика зі спеціалізації** забезпечує удосконалення системи компетентностей, здобутих у процесі вивчення блоку дисциплін, спрямованих на формування у здобувачів фахової передвищої освіти додаткової кваліфікації (за наявності такого блоку в навчальному плані). Практика зі спеціалізації здійснюється у VII семестрі без відриву від теоретичного навчання. Зміст цієї практики обумовлюється специфікою обраної здобувачами фахової передвищої освіти додаткової кваліфікації та описується у робочій програмі практики зі спеціалізації.

2.8. Зміст і послідовність практик визначається наскрізною програмою, яка розробляється, як правило, випусковою цикловою комісією згідно з навчальним планом кожної спеціальності.

2.9. **Наскрізна програма практики** є основним навчально-методичним документом, що визначає мету, зміст і послідовність проведення кожного виду практики, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які здобувачі фахової передвищої освіти повинні отримати під час проходження практики за кожним видом практики. Зміст наскрізної програми практики включає перелік усіх етапів практичного навчання.

2.10. Наскрізна програма практики укладається керівниками практики від циклової комісії, обговорюється й погоджується на засіданні випускової

циклової комісії та затверджується заступником директора Коледжу з навчально-виховної роботи.

2.11. Зміст наскрізної програми практики повинен відповідати законодавству України, освітній програмі, навчальному плану спеціальності здобувачів фахової передвищої освіти, враховувати специфіку спеціальності та відображати останні досягнення науки.

Наскрізна програма практики містить наступні розділи:

- вступ;
- мета, завдання практик, компетентності, якими повинен оволодіти здобувач фахової вищої освіти у процесі проходження практик;
- види та терміни проходження практик;
- бази практик;
- інформаційний обсяг практик;
- форми і методи контролю;
- вимоги до звітів про практики;
- критерії оцінювання;
- підведення підсумків практики.

Крім того, розділи наскрізної програми практики повинні включати методичні вказівки (рекомендації) щодо проходження практики, перелік літератури та необхідної документації, екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання, та формуванню визначених компетентностей.

Наскрізні програми практики переглядаються та доопрацьовуються не рідше, ніж один раз на п'ять років.

На основі цієї програми розробляються робочі програми кожного виду практики.

2.12. **Робоча програма практики** – це навчально-методичний документ, який регламентує порядок проведення окремо взятої практики. Зміст робочої програми практики містить: пояснювальну записку; мету та завдання практики; перелік знань, умінь, навичок, компетентностей і програмних результатів, яких має набути здобувач фахової передвищої освіти під час практики; зміст практики її структура, періодичність етапів; рекомендовану літературу для ефективного проведення практики; вимоги до документації, яка ведеться здобувачем фахової передвищої освіти під час практики; підведення підсумків практики.

Робоча програма практики складається керівником практики від циклової комісії, обговорюється й погоджується на засіданні циклової комісії та затверджується заступником директора Коледжу з навчально-виховної роботи.

2.13. Циклові комісії, окрім наскрізних та робочих програм практики, розробляють методичні документи, які сприяють досягненню високої якості проведення практики здобувачів фахової передвищої освіти.

2.14. Програми практики повинні відповідати вимогам стандартів фахової передвищої освіти, освітньо-професійним програмам підготовки фахівців, враховувати специфіку спеціальності та відображати останні досягнення в галузі освіти. Розробка та видання програм практики для нових

спеціальностей і спеціалізацій здійснюються не пізніше, ніж за семестр до її початку.

III. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1. Відповідно до ст. 50 п. 1 Закону України «Про фахову передвищу освіту» практична підготовка осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти, здійснюється шляхом проходження ними практики на підприємствах, в установах та організаціях (базах практики) згідно з укладеними закладами фахової передвищої освіти договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

3.1.1. База практики – це установа, підприємство, організація різної форми власності та підпорядкування, що призначена для проведення практики здобувачів фахової передвищої освіти, при цьому повинна забезпечувати виконання програми практики для освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

3.1.2. З базами практики (підприємствами, організаціями, закладами, установами будь-яких форм власності) Академія завчасно укладає договір на проведення практики за встановленою формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або терміном до п'яти років.

3.1.3. Договір, згідно зі встановленою формою, готується у двох примірниках: один – Академії, другий – базі практики. Примірник договору Академії реєструється у відповідному журналі та зберігається у відділі практики.

3.2. Визначення баз практики здійснюється завідувачем педагогічної практики Коледжу на основі прямих договорів із закладами, організаціями та установами різних галузей та секторів освіти і науки, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам програми практики відповідно до профілю підготовки здобувача фахової передвищої освіти.

3.3. Заклади дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, інші заклади, які визначені базами практики, повинні відповідати таким вимогам:

– наявність структур, що відповідають спеціальностям і спеціалізаціям, за якими здійснюється підготовка фахівців в Коледжі;

– наявність кваліфікованого керівництва практикою здобувачів фахової передвищої освіти;

– можливість надання здобувачам фахової передвищої освіти на час практики робочих місць;

– надання здобувачам фахової передвищої освіти користування бібліотекою, лабораторіями та документацією, необхідною для виконання програми практики.

3.4. Керівники освітніх закладів, установ та організацій зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

3.5. Навчальна практика проводиться у навчальних, навчально-виробничих майстернях, навчально-дослідних ділянках Коледжу, закладах дошкільної та загальної середньої освіти та інших установах м. Кременця.

3.5.1. На навчальну практику здобувачі фахової передвищої освіти направляються згідно з графіком навчального процесу та розкладу занять.

При проведенні навчальних практик в закладах дошкільної та загальної середньої освіти група здобувачів фахової передвищої освіти допускається поділ академічної групи на підгрупи з чисельністю не менше 12 осіб.

3.6. Виробнича практика проводиться у закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти м. Кременця; літніх дитячих оздоровчих таборах, дитячих санаторіях, літніх таборах оздоровлення та відпочинку для дітей і підлітків; пришкольніх дитячих таборах (як виняток).

3.6.1. Під час переддипломної педагогічної практики випускники, як правило, розподіляються в різні типи міських і сільських закладів дошкільної та загальної середньої освіти, здобувачі фахової передвищої освіти також можуть самостійно, за погодженням із завідувачем практики Коледжу, підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

3.6.2. Для проходження переддипломної педагогічної практики в заклад дошкільної освіти направляється не більше двох здобувачів фахової передвищої освіти на одну вікову групу з метою якісної організації та проходження практики, виконання поставлених завдань у повному обсязі; в заклад загальної середньої освіти – така кількість здобувачів вищої освіти, що відповідає умовам роботи закладу освіти, кількості класів та можливості повного виконання здобувачами фахової передвищої освіти програми практики.

3.7. Здобувачі фахової передвищої освіти, які не мають академічної заборгованості, наказом ректора Академії направляються на місця педагогічної практики, їм видається направлення встановленої форми.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

4.1. Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Академії.

4.2. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач практики Коледжу.

4.3. Загальне навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні циклові комісії Коледжу.

4.4. Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність здобувачів фахової передвищої освіти і керівників практики, є Положення про проведення практики у Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

4.5. До керівництва практикою здобувачів фахової передвищої освіти від Коледжу залучаються досвідчені викладачі циклових комісій, а також від баз практики – директори та їх заступники, досвідчені педагоги закладів загальної середньої освіти, позашкільної освіти, вихователі закладів дошкільної освіти.

4.6. *Завідувач практики Коледжу:*

– здійснює організаційні заходи, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, а саме:

✓ розробляє Положення про проведення практики у Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;

✓ визначає бази практики, узгоджує з ними кількість здобувачів фахової передвищої освіти, що направляються на практику;

✓ контролює розробку програм практики для усіх спеціальностей Коледжу;

✓ розподіляє здобувачів фахової передвищої освіти за базами практики.

✓ укладає договори про проведення практики між Академією та закладами, установами, організаціями, які визначені як бази практики у м. Кременець, Тернопільській, Рівненській, Хмельницькій, Волинській, Львівській, Івано-Франківській областях;

✓ складає кошторис-калькуляцію щодо витрат на проведення практики здобувачів фахової передвищої освіти;

– складає на основі діючих робочих навчальних планів зведений графік проведення всіх видів практики та здійснює контроль за його виконанням;

– забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів фахової передвищої освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких встановлює випускова циклова комісія;

– у тісному контакті з керівником практики від бази практики контролює якість її проходження здобувачами фахової передвищої освіти згідно з програмою;

– контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів фахової передвищої освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

– бере участь у проведенні настановних та підсумкових конференцій, у складі комісії приймає заліки з практики;

– подає заступнику директора Коледжу з навчально-виховної роботи письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення проходження практики здобувачів фахової передвищої освіти.

4.7. Викладач-керівник практики від циклової комісії (методист):

– бере участь у розподілі здобувачів фахової передвищої освіти за місцями практики;

– контролює своєчасне прибуття здобувачів фахової передвищої освіти до місць практики;

– здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження здобувачами фахової передвищої освіти;

– надає методичну допомогу здобувачам фахової передвищої освіти під час виконання ними програми практики;

– проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу

та його використання для звіту про практику;

- інформує здобувачів фахової передвищої освіти щодо порядку подання звітів про практику;

- приймає захист звітів здобувачів фахової передвищої освіти про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює її результати і виставляє оцінки в заліковій книжці та залікову відомість;

- здає звіти здобувачів фахової передвищої освіти про практику завідувачу педагогічною практикою.

4.8. Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.

4.9. Керівник практики від ЗДО, ЗЗСО та інших закладів та установ:

- розподіляє здобувачів фахової передвищої освіти між класами чи віковими групами для безпосередньої роботи під час практики, забезпечує найбільшу ефективність її проходження;

- організовує ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти з правилами техніки безпеки і охорони праці, правилами внутрішнього розпорядку ЗДО, ЗЗСО та інших закладів та установ;

- несе особисту відповідальність за організацію проходження практики відповідно до її програми;

- забезпечує виконання передбачених навчальним планом графіків проходження практики;

- надає практикантам можливість користуватись наявною літературою, необхідною документацією;

- забезпечує і контролює дотримання практикантами правил внутрішнього розпорядку;

- створює необхідні умови для засвоєння практикантами сучасних методів організації праці;

- контролює виконання Кодексу законів про працю України тощо.

4.10. **Здобувачі фахової передвищої освіти** Коледжу при проходженні практики повинні:

- взяти участь у настановній конференції з питань організації практики, де отримати методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник) та консультації щодо проходження практики та оформлення всіх необхідних документів;

- отримати направлення на практику; своєчасно прибути на базу практики;

- отримати інструктаж з охорони праці, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку закладів дошкільної і загальної середньої освіти, інших закладів, організацій та установ, порядком отримання документації та матеріалів.

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками керівників від Коледжу та бази практики;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку. Тривалість робочого часу здобувачів фахової передвищої освіти під час проходження практики

регламентується Кодексом законів про працю України і складає для здобувачів фахової передвищої освіти віком від 16 до 18 років – 30 годин на тиждень (ст. 51 із змінами, внесеними Законами № 871-12 від 20.03.91, № 3610-12 від 17.11.93, № 263/95 ВР від 05.07.95), від 18 років і старше – не більше 40 годин на тиждень (ст. 50 в редакції Закону № 871-12 від 20.03.91, із змінами, внесеними Законом № 3610-12 від 17.11.93);

- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики.

4.11. *Здобувач фахової передвищої освіти має право:*

– на безоплатне проходження практики в освітніх закладах, установах та організаціях, а також на оплату праці під час виконання виробничих функцій згідно із законодавством;

– з усіх питань, які виникають під час практики, звертатись до керівників від бази практики (учителів (вихователів) закладу освіти), методиста практики від відповідної циклової комісії, до завідувача педагогічною практикою Коледжу;

– вносити пропозиції щодо вдосконалення підготовки здобувачів фахової передвищої освіти до педагогічної практики, її організації і проведення;

– брати участь у зборах, нарадах, конференціях та інших заходах закладу освіти з питань, що стосується практики;

– користуватись бібліотекою, кабінетами і навчально-методичними посібниками закладу освіти, де проходить практика.

V. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

5.1. Джерела фінансування практики здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу визначаються формою замовлення на підготовку фахівців – регіональні кошти (місцевого бюджету) або кошти фізичних осіб.

5.2. Для фінансування практики здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу можуть залучатися додаткові джерела фінансування, не заборонені законодавством.

5.3. Витрати на практику здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу входять складовою частиною в загальні витрати на підготовку фахівців.

5.4. Розмір витрат на практику здобувачів фахової передвищої освіти визначається кошторисом-калькуляцією, що розробляє Коледж із розрахунку вартості проходження практики одного здобувача фахової передвищої освіти за тиждень.

5.5. Основними статтями калькуляції витрат на практику є:

– оплата праці безпосереднього керівника практики від закладу фахової передвищої освіти;

– оплата праці безпосереднього керівника практики від бази практики;

– оплата консультації, екскурсії, одноразових загальних заходів, які можуть проводитися спеціалістами Коледжу й баз практики та ін.

– разові витрати на організацію і підведення підсумків практики (укладання договору, проведення інструктажів, вибір місця практики тощо);

5.6. Обсяги часу на керівництво практикою не повинні перевищувати обсягів часу, передбачених навчальними планами.

5.7. Робочий час керівника практики від Коледжу враховується як педагогічне навантаження, що заплановане йому на керівництво практикою на навчальний рік.

5.8. Навчальне навантаження викладачів з керівництва та консультування здобувачів фахової передвищої освіти під час проведення всіх видів практики, перевірки матеріалів практики затверджується в межах, визначених кошторисом на навчальний рік.

5.9. Оплата праці спеціалістів баз практики (директор школи, директор Центру дитячої творчості, завідувач, вихователі ДНЗ, вчителі-предметники, класні керівники, керівники гуртків Центру дитячої творчості, інших установ) проводиться безпосередньо Академією у межах, визначених кошторисом-калькуляцією.

5.10. Проїзд до баз практики і назад міським і приміським транспортом сплачується здобувачами фахової передвищої освіти за свій рахунок.

5.11. Оплата відряджень викладачам Коледжу – керівникам практики здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється Коледжем згідно з чинним законодавством.

5.12. Оплата викладачам добових, за проїзд до баз практики поза місцем розташування Коледжу і назад, а також повернення затрат по найму житлового приміщення здійснюється Коледжем у відповідності до діючого законодавства України про оплату службових відряджень.

VI. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

6.1. Після закінчення термінів кожного виду практики здобувачі фахової передвищої освіти звітують про виконання програми практики.

6.2. Оцінювання результатів практики здійснюється за національною шкалою.

6.3. Форма звітності здобувачів фахової передвищої освіти за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від Коледжу чи бази практики.

6.4. Письмовий звіт разом з іншими документами, встановленими Коледжем (щоденник, характеристика, конспекти уроків, виховних заходів, гуртків, секцій та ін.), подається на перевірку керівнику практики від циклової комісії (методисту).

6.5. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем фахової передвищої освіти усіх розділів програми практики, висновки і пропозиції тощо. Оформлюється звіт за вимогами, що визначені у програмах практики.

6.6. Звіт захищається здобувачем фахової передвищої освіти у комісії, призначеній завідувачем практики Коледжу. До складу комісії входять керівник практики від Коледжу, викладачі випускової циклової комісії та (по можливості) керівник від бази практики.

6.7. За результатами практик комісія приймає залік протягом перших

п'яти днів після її завершення, або перших десяти днів семестру, який починається після практики, яка за графіком практик проходила в літній період.

6.8. Звітна документація (конспекти уроків (занять), виховних заходів, гуртків, секцій та ін.), з практики зберігається цикловою комісією протягом одного календарного року. Щоденник практики з обліком роботи, звітом про проходження практики характеристикою та оцінкою роботи здобувача фахової передвищої освіти зберігається у кабінеті завідувача практики протягом трьох років.

6.9. Здобувач фахової передвищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, не здав документації практики і не отримав залік, відраховується з Коледжу. Якщо програма практики не виконана з поважних причин, то Коледжем, при можливості, надається право здобувачу фахової передвищої освіти пройти практику повторно у вільний від занять час.

6.10. Результат заліку за практику вноситься в залікові відомість і книжку здобувача фахової передвищої освіти за підписом голови комісії і враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії разом з його оцінками за результатами семестрового контролю.

6.11. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні циклової комісії, а загальні підсумки практики підводяться на Педагогічній раді Коледжу та Вченій раді Академії не менше одного разу протягом навчального року.

VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Це Положення розглядається і схвалюється Педагогічною радою Коледжу, Вченою радою Академії та вводиться в дію наказом ректора Академії.

7.2. Положення вступає в силу з дати його затвердження Вченою радою Академії та вводиться в дію наказом ректора Академії.

7.3. Зміни та / або доповнення до цього Положення вносяться у порядку, встановленому для його прийняття, та вводяться в дію наказом ректора Академії